

NIEUWSBRIEF

Historische Vereniging Dorp Diepenveen en Omgeving

Oktober 1999, nr 1

Welkom!

Het bestuur van de Historische Vereniging heet hierbij alle leden hartelijk welkom.

In deze eerste Nieuwsbrief willen we een en ander over de vereniging vertellen. Ook nodigen we u graag uit voor de eerste ledenvergadering en historische avond.

Oorsprong van de vereniging

Het begin van onze Historische Vereniging ligt bij het boek *In de schaduwen van de stad. De geschiedenis van de gemeente Diepenveen* door Jan ten Hove. Hiervan verscheen vorig jaar het eerste deel, onder auspiciën van de voormalige gemeente Diepenveen (volgend jaar zal deel 2 verschijnen).

Aan dit boek werkte een groep vrijwilligers mee uit de gemeente Diepenveen. Uit ons dorp waren dat de Wim Roetert, Wim Janssen, Harry Mulder, de heer Dogterom en Lamberthe de Jong.

Tijdens de gesprekken bleek dat ons dorp nog geen historische vereniging kende. De tijd drong echter vanwege samenvoeging van de gemeenten Diepenveen en Deventer. Bovendien is er bij de inwoners nog veel bekend over het verleden.

Wim Roetert en Lamberthe de Jong namen daarom in oktober 1998 het initiatief tot het oprichten van de vereniging. Wilbert Derksen, Ben Droste, Gert Harmsen, Gerrit Hemeltjen, Bert Roetert en Wil Steverink zijn de andere mensen van het eerste uur. In de weken daarna werd de beginnersgroep aangevuld met Hans Ekkel, Harry Mulder, Haijo Zwager, Leo Hattink en Herman Hogen Esch, allen woonachtig te Diepenveen.

Op 30 april 1999 heeft de Historische Vereniging zich gepresenteerd tijdens de braderie, en daar de eerste honderd leden binnengehaald. Op 5 augustus 1999 is de vereniging officieel opgericht.

Wie zitten er in het bestuur?

Graag stellen we de leden van het bestuur voor. Voorzitter is Herman Hogen Esch, Lamberthe de Jong doet het secretariaat en Leo Hattink is penningmeester, verder de voorzitters van de werkgroepen: Harry Mulder (archief), Wilbert Derksen (onderzoek), Hans Ekkel (PR) en de leden: Gert Harmsen, Wim Roetert en Bert Roetert.

EERSTE LEDENVERGADERING EN HISTORISCHE AVOND.KOM OOK!

Maandag 22 november 1999 zal onze eerste historische avond plaatsvinden, voorafgegaan door een korte ledenvergadering.

Aanvang 20 uur, Hof van Salland.

Toegankelijk voor iedereen (leden gratis).

Wat wil de Historische Vereniging? Er heerst verwarring...

Vele niet-leden (en zelfs leden) verwarren onze vereniging met de VLD, de Vereniging Landelijk Diepenveen, een belangenvereniging voor Diepenveeners die ook in 1999 is opgericht.

Wij zijn een Historische Vereniging, gericht op het verleden van Diepenveen en de omgeving. Het gaat ons in de eerste plaats om de geschiedenis van ons dorp en omgeving. Belangrijk zijn ook gezellige contacten voor Diepenveeners, die geïnteresseerd zijn in het verleden en mee willen werken.

Onze doelstelling:

- 1. De geschiedenis van dit gebied onderzoeken*
- 2. Materiaal dat betrekking heeft op die geschiedenis verzamelen, ordenen en toegankelijk maken.*
- 3. Zaken met cultureel-historische waarde helpen in stand te houden.*

Eerste publicatie:

'De Zusters van Sparrenheuvel'

In de eerste maanden van ons bestaan heeft de vereniging al 'historisch' werk verricht. Er is namelijk deze maand een publicatie uitgekomen vergezeld van een mini-expositie. Onderwerp zijn de zusters van Sparrenheuvel, van 1975-1999.

Ruim 24 jaar hebben er nonnen van de orde 'De Kleine Zusters van de H. Joseph'gewoond in Sparrenheuvel, het bejaardenhuis van Diepenveen. In de jaren zeventig hebben zusters actief gewerkt aan de oprichting van het bejaardenhuis. In het begin woonden er vijftig gepensioneerde zusters. Deze maand verlaten de laatste zeven, hoogbejaarde zusters het huis, waar ze na hun pensionering van een welverdiende rust genoten. Ze gaan nu wonen in het andere bejaardenhuizen van hun congregatie.

Publicatie

Bestuurslid Wilbert Derksen heeft onderzoek verricht naar die periode 1975-1999 en dit in een publicatie vastgelegd. U kunt deze bestellen in de bibliotheek en bij het secretariaat (tel 593501). De prijs is f 7,50.

Mini-expositie

De expositie is in oktober en november te bekijken in de Openbare Bibliotheek van Diepenveen, tijdens de openingsuren. Daar kunt u eveneens deze (eerste) publicatie bestellen, het verslag van 24 jaar over de Zusters van Sparrenheuvel.

Werkgroepen voor actieve leden

Onze vereniging kent vele actieve leden die zich verenigd hebben in werkgroepen. Hieronder stellen we de werkgroepen aan u voor. Alle groepen kunnen nog nieuwe leden gebruiken! Uiteraard werken de groepen niet 'los' van elkaar. Verder is materiaal zeer welkom!

Archiefgroep

De archiefgroep heeft als belangrijkste taak het verzamelen en ordenen van Diepenveens materiaal. Het gaat daarbij vooral om foto's, kaarten en boeken en archieven. Van de foto's kunnen ook nieuwe foto's gemaakt worden voor nabestellingen.

Verzamelgroep en textielgroep

Deze groep gaat zich ook bezighouden met het verzamelen van Diepenveense spullen. Bijvoorbeeld spullen van fabrieken, instellingen en

particulieren, als ook straatnaambordjes, schoolrapporten, brieven e.d.. Ook textiel (merkklappen, uniformen, klederdrachten e.d. van Diepenveners), is welkom. Deze artikelen kunnen t.z.t. worden tentoongesteld.

Knipselgroep

De leden van de knipselgroep gaan artikelen over Diepenveen verzamelen. Eventueel kunnen die later gebundeld worden.

Onderzoeksgroep

Onderzoek naar gebeurtenissen uit het verleden en het interviewen van oude Diepenveners behoren tot de taken van onderzoeksgroep. De resultaten kunnen verwerkt worden in publicaties, exposities en een toekomstig tijdschriftje.

PR-groep

De pr-groep houdt zich o.a. bezig met persberichten, affiches, het voorbereiden en maken van publicaties en met de Nieuwsbrief.

Vrouwenklooster Diepenveen en het 600-jarig bestaan van de kloosterkerk

De Vereniging is net op tijd opgericht om mee te kunnen werken aan de viering van het zesde eeuwfeest van het vrouwenklooster, eens belangrijk binnen de 'Moderne Devotie'. Er zijn nog steeds centra van deze middeleeuwse beweging actief (Zwolle, Nijmegen en Deventer). Een werkgroep daaruit heeft een actie gestart om het Diepenveens Vrouwenklooster te herdenken. Deze groep heeft voor mei 2000 een gevarieerd programma samengesteld, met o.a. historische voordrachten, een symposium op 19 mei 2000 (door de Stichting IJsselacademie te Kampen), een concert, wandel- en fietstochten en een tekenwedstrijd, alles vanuit de Moderne Devotie. (Er zijn in Diepenveen ook andere comités's met voorbereidingen bezig voor het 600-jarig bestaan.)

Ben Droste neemt namens onze Vereniging deel aan het overleg van de werkgroep Diepenveen 2000. Hij schreef bijgaand artikel over de Moderne Devotie en de plannen voor de herdenking.

© Historische Vereniging Dorp Diepenveen en Omgeving, opgericht in 1999. Redactie Nieuwsbrief: Ben Droste, Hans Ekkel en Lamberthe de Jong. Correspondentieadres: R. Zwaeffkenstraat 26, 7431 GJ Diepenveen; 0570-593501.

ZESHONDERD JAAR KLOOSTERKERK

De historische vereniging Dorp Diepenveen en Omgeving is maar net op tijd opgericht om vanuit onze gemeenschap een bijdrage te kunnen leveren in de organisatie van een voor Diepenveen belangrijk eeuwfeest. In 2000 is het zeshonderd jaar geleden dat op een woest en ontoegankelijk stukje van ons grondgebied aan de bouw van een vrouwenklooster werd begonnen. Mocht u denken dat dit feit uitsluitend een paar historische speurmeuzen uit hun stoel doet opveren, dan bevindt u zich in het gezelschap van de schrijver van dit stukje. Althans tot voor een paar maanden. Want toen is hem duidelijk gemaakt, dat velen buiten Diepenveen - tot in België en Duitsland toe - zich opmaken om in het jaar 2000 hier het zesde eeuwfeest van het Diepenveense vrouwenklooster te komen vieren. Hun wachtwoord is 'Moderne Devotie'. Als dit begrip voor u gesneden koek is, mist u niets wanneer u de volgende alinea overslaat.

De Moderne Devotie

Luther en andere grote kerkhervormers hebben voorgangers gehad. Ook voordat zij in woede uitbarstten, waren er mannen en vrouwen die in opstand kwamen tegen de vervuiling en het verval in het christendom en in de samenleving die op christelijke grondslagen gebouwd was. Salland werd een van de haarden van dit verzet, met Deventer en Zwolle als belangrijkste centra. Hier ontstond de Moderne Devotie: een zachtaardige verzetsbeweging die kerk en samenleving wilde hervormen volgens het recept 'verbeter de kerk en de wereld, begin met jezelf'. Luther schijnt hiervan gezegd te hebben: als de kerk dit recept overgenomen had, had ik niet in de pen hoeven te klimmen.

Grondlegger van de Moderne Devotie was de Deventer burgemeesterszoon Geert Grote, die leefde van 1340 tot 1384. Hij had er her en der in Europa voor geleerd om met de kerk als springplank een belangrijk man te worden. En hij vorderde al aardig. Onverhoeds brachten een paar weldenkende mensen en een ernstige ziekte hem tot het inzicht, dat hij geen haar beter was dan de talloze kerkdienaars uit zijn tijd die kerk en kerkvolk dienstbaar maakten aan hun zucht naar macht en bezit. Hij was niet de man om een kruistocht met wapengekletter te organiseren. Zijn motto werd: 'doe maar gewoon, dan doe je goed genoeg'. Hij verliet de grote wereld en maakte Deventer tot de uitvalsbasis van wat later de Moderne Devotie genoemd werd. Daar verzamelde hij mannen en vrouwen om zich heen die net als hij de christenen van het eerste uur tot voorbeeld namen: geen pracht en praal, geen vetzucht en machtshonger, geen theologische scherpslijperij. Broeders en zusters van het 'gemene' dat wil zeggen het gewone leven. Met deze stille revolutie heeft hij niet de kerk als geheel op de knieën gekregen. Maar veel mensen uit alle rangen en standen die de kloof tussen geloof en daad beu waren hebben zijn visie en levenswijze overgenomen. Uit de Moderne Devotie zijn ook tientallen kloosters voortgekomen; in Nederland, België en Duitsland. Om te beginnen in Windesheim en Diepenveen.

Een veenbrand

Dit alles is historie. Was het historie gebléven, dan was het zesde eeuwfeest van de kloosterkerk in ons dorp wellicht onopgemerkt voorbijgegaan zijn. In elk geval voor het deel van de mensheid dat buiten Diepenveen woont. Misschien zouden een paar

verstokte geschiedvorsers even zijn komen kijken naar dat overblijfsel van voorbije tijden. Het loopt anders. Die zachte revolutie uit de late middeleeuwen heeft een veenbrand veroorzaakt die nooit helemaal bedwongen is. De eeuwen door is het gedachtengoed van Geert Grote aandacht blijven vangen; met name door de geschriften van een van zijn volgelingen uit de eerste tijd, Thomas a Kempis. En in de laatste decennia van deze eeuw heeft die geduldige aandacht ertoe geleid, dat op diverse plekken in Europa - uiteraard ook in Nederland - weer brandpunten van de Moderne Devotie ontstaan zijn. Onder meer in Deventer. Daar ontdekte pater Gemmeke, het spoor van zijn bekende ordesgenoot Titus Brandsma volgend, hoe modern de Moderne Devotie was; in de geboorte- en werkplaats van Geert Grote richtte hij in 1980 het Centrum voor Moderne Devotie op.

Het is niet vreemd, dat die hardnekkige veenbrand juist in onze tijd weer aan de oppervlakte komt. Net als in de late middeleeuwen hebben veel christenen in deze tijd de buik vol van uiterlijke schijn en theologisch gekissebis. Als lid van een op hol geslagen samenleving maar tegelijk bevrijd van kerkdwang zoeken ze naar de eenvoud van het ware. Dan kun je je blik wenden naar het verre Oosten waar de nieuwe wijzen wonen. Je kunt ook de wijzen uit je eigen traditie opzoeken; en van deze zoekers komen er steeds meer uit bij Geert Grote.

Voor de laatsten is Diepenveen in het jaar 2000 een plek van samenkomst. Een paar mensen die in Deventer, Zwolle en Nijmegen actief zijn in centra van Moderne Devotie hebben het initiatief genomen. Vanuit Diepenveen geredeneerd kun je zeggen dat ze zichzelf bij ons hebben uitgenodigd. Maar handelend in de geest van Geert Grote hebben ze niet de behoefte om zich op te dringen. Daarom hebben ze de dominee van Diepenveen en de historische vereniging Dorp Diepenveen en Omgeving vriendelijk verzocht, samen met hen dit eeuwfeest op touw te zetten. Zo snijdt het mes van twee kanten: de Moderne Devoten van onze tijd zijn welkom in ons dorp en de historie van Diepenveen wordt voor eigen volk en breed publiek uitgelicht.

Diepenveen op de kaart gezet

In de vijftiende eeuw hebben velen de weg naar Diepenveen gezocht omdat op die plek in het bijna lege land boven Deventer een klooster voor vrouwen gesticht was. In 2000 zullen opnieuw velen de kaart erbij nemen om ons dorp op te zoeken. Want in de maand mei zal hier ter plekke de geschiedenis en de betekenis van het vrouwenklooster van Diepenveen uitgelicht worden.

Er wordt een zeer gevarieerd programma ontwikkeld, dat niet alleen historici en moderne devoten zal aanspreken. De Werkgroep Diepenveen 2000 die de voorbereidingen coördineert is erop gebrand om ook de huidige bewoners van Diepenveen, jong en oud, te betrekken in dit eeuwfeest. Naast historische voordrachten en een symposium voorziet het programma onder meer in wandel- en fietstochten, een tekenwedstrijd voor de schooljeugd, een concert en uiteraard een feestelijke viering in het stenen brandpunt van dit eeuwfeest: de kloosterkerk.

In het volgende nummer van deze nieuwsbrief van onze vereniging zult u het definitieve programma aantreffen.

Ben Droste is (toegevoegd) bestuurslid van de Historische Vereniging 'Dorp Diepenveen en Omgeving'. Als zodanig participeert hij in de Werkgroep 2000 van de Moderne Devotie die het zeshonderdjarig bestaan van de kloosterkerk voorbereidt.

Ben Doste woont aan het Randerpad 4, 7431PV in Diepenveen.